

VAATENURK

Tapio Vares, ajakirjanik

Puhkus koduaias palmide all

Palm on meie jaoks troopika sümbol. Puhkus palmi all tähendab pikka reisi. Ma ise olen üsna laisk inimene – ei viitsi eriti kaugele ja kauaks minna. Kõige luksuslikum on killuke Lõuna-Euroopat oma koduaeda tuua, et seda siis aastast aastasse priipärast nautida.

Valik sealseid liike, mis siin põhjaski vastu peavad, on üllatavalt lai. Nagu must mänd, mooruspuu, ahtalehine hõbepuu, viinapuu ja elulõngad, lavendlid, salveid, aedruut, tüümian, piparrohi, pukspuu ja tulasitel, rannalähedastel aladel ka plaatan ning erilisel troopilisena mõjuv loorberkirsipuu.

Isegi külmakindlad viigikaktused koduse kiviaia servas pole enam väga suur ime. Ainult palmid ei suuda meil väljas kasvada.

Või ikkagi suudavad? Maailma külmakindlamaid ja samas meie niiskeid-jahedaid suvesid taluvaid palme leiab karuspalmi perekonnast, eriti Trachycarpus takil.

Paraku on teda kätte saada vist üpris keeruline. Hariliku karuspalmi (T. fortunei) hankimine on hõlpsam. Eriti hea, kui saaks Lõuna-Euroopast ise kotitäie värsked seemneid kaasa korjata. Nii

esikus. Ülejäänud jäid õue lume alla, taludes rohelisena -14°C (tänavuse leebe talve rekord Kesk-Hiiumaal). Paraku lõhkus noist suure osa külmakohrutus. Väljas talvitamiseks peavad palmitaimed siiski natukese vanemad olema.

Väga huvitava ja õpetliku Põhjamaade palmilehekülje leiab aadressilt www.scanpalm.no. Eriti uskumatu, samas julgustav on näha karuspalmide pilte Uppsala aedadest.

Hea lehekülj oli ka www.polarpalm.net, kus seletati põhjalikult Bulgaaria palmindusest. Näiteks on täiskasvanud harilikud karuspalmid talunud seal -27°C! Paraku on sellel leheküljel mingisugused ümberkorraldused käimas ja enam nii palju materjale leida pole kui varem.

Nõnda et võib-olla kunagi ei peagi ma ehk kaugele lõunasse trügima, vaid võin lubada endale luksust lesida koduaia karuspalmi all? Ikka saare mullas kasvava, mitte potitaime all. Unistada ju ikka võib.

Eriti väidetava kliimasoojenemise ajal. Kõige tõenäolisem oleks säärase unistuse täitumine mõistagi Eesti pehmeimate talvedega paikades, nagu Kõpu ja Sõrve poolsaar ning Ruhnu saar. Samas ei maksa alahinnata rannast natukese eemale jäävaid alasid, kus suved on soojemad, võimaldades lõunamaistele palmidele paremat talveks valmistumist. Kes ei proovi, see ei riski!

Võibolla kunagi ei peagi ma ehk kaugele lõunasse trügima, vaid võin lubada endale luksust lesida koduaia karuspalmi all?

nagu ma mullu kevadel Horvaatia rannikul tegin.

Sügiseks tärkas peenratäis rohelisi leheotsi. Enamuse istutasin pottidesse ja nad talvitusid 0 kraadi lähedases

Küsimus ja vastus

Kuidas hoida laastukatust?

Kas laastukatust tuleb õlitada või tõrvata? Kas tõrvaõli aitab, kui katust ei olegi kunagi töödeldud (ehitatud 8 aastat tagasi)?

Kindlasti aitab, kuid mina soovitan tõrvata naturaalse puutõrvaga. Katuse pind tuleb eelnevalt korralikult puhastada, teeksin seda isegi survepesuriga.

Seejärel tuleb katus tärpentiniga vedeldatud sooja tõrvaga üle teha. Kui nii kaua pole tõrvatud, võiks tõrvata paar korda. Siis umbes 4–5 aasta pärast uuesti. Kaubanduses pakutavad tõrvaõlid sisaldavad ilmselt mingeid selliseid ained, mis on soodsad seeneiliste kasvuks. Samas ei püsi õlid ilmastiku käes, kooruvad kihina maha. Eriti, kui päike ja vihm pääsevad intensiivselt ligi.

Peeter Arikas, ehitusinsener

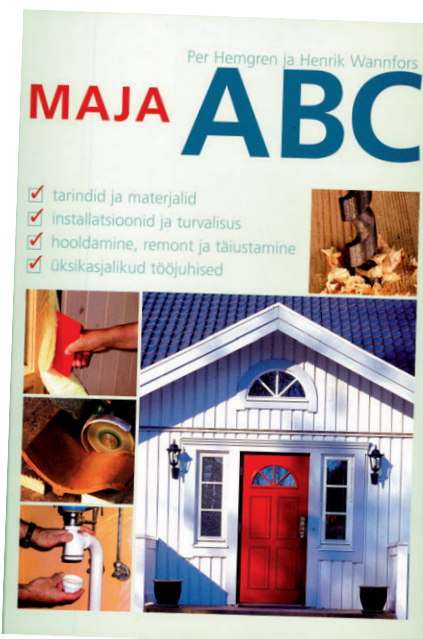
Raamaturiiul

Maja ABC

Per Hemgren, Henrik Wannfors

Käsiraamat, millest majaomanik leiab vastuseid paljudele ehituslastele küsimustele. Lugejatele antakse põhjalik ülevaade majast nii seest- kui väljastpoolt, alates keldripõrandast kuni katuseharjani. Üksikasjalikult kirjeldatakse materjale, konstruktsioonilahendusi, hooldust ja remonti, aga ka seda, kuidas elamut täiendada ja uuendada.

Kirjastus Sinisukk

Üleskutse kuivkäimlahuvilistele

Aina enam räägitakse säästmisest nii ühes kui teises valdkonnas. Kui varem oli säästev renoveerimine ja ökoehitus vaid moesõnad, siis nüüd hakkab raske olukord pitsitama igüht. Aga raskustes inimene muutub leidlikuks. Otsitakse üles vanad asjad ja nipid või vaadatakse julgemalt tulevikku.

Eestis on Soome eeskujul juba mitu aastat räägitud ökoloogilistest kuivkäimlatest kui võimalusest joogivett kui maavara oluliselt säästa. Selleks et ideed ja lahendused leviks, on korraldatud seminare ja õpikursusi. Nii näiteks oli 2004. aastal Viljandimaal Öisu mõisa sepikojas suur peliduseminar. Ülemöödunud aastal oli Soomaal Karuskosel ja eelmisel aastal Saaremaal Good Kaarma seebikoja õuel õpikursus. Soomaal sai majja sisse, trepialusesse tühja ruumi, Biolani uriini eraldav pott. Seebikoja õuele aga sai külalistekäimlas kasutusse Separetti uriineraldusega käimlakomplektid.

Õpikursuste toimumine ongi alati lähtunud kohalikust vajadusest. Kui kuskil on vajadus olukorda parandada. Et aga asi selgem oleks, siis on alati sissejuhatavad loengud ning õpikursuse teises pooles tegeletakse ühiselt kohaliku probleemi lahendamisega. Mõnes kohas saab paika vundament, mõnes kohas saab teha paigaldustööid ja mõnes kohas saab kaasa lüüa lõppviimistlustel ning n-ö linti lõigata.

Kuivkäimla ei pea olema alati laudadest robustne ubrik. See võib asuda vägagi glamuurses kohas. Kõik sõltub asjaoludest. Pildil: Üks kahest Naturumi ökoloogilisest poolkomposiitavast kuivkäimlapotist, mis asuvad arhitekti Pekka Leppäneni enda ehitatud vähese energiavajadusega majas Rannanpetotalos. Maja on ehitatud juba 1997. aastal ning olnud tänapäevases mõistes passiivmaja pioneeriks nii Soomes kui kaugemal.

Kuna Kodumajal on kavas augustinumbris ökoloogilistest kuivkäimlatest pikemalt kirjutada, siis üleskutse huvilistele: kui teil on kuivkäimlahuvi, kui teate kohta, kus korraldada õpistut (teo-

Messid ja laadad Eestis

- 12.–14.06. – rahvakunstilaat (Tallinna vanalinn)
- 12.–14.06. – maaelumess AGRI (Särevere, Järvamaa)
- 13.06. – Pootsi laad (Tõstamaa vald, Pärnumaa)
- 13.06. – Keila juunilaat (Harjumaa)
- 13.06. – Kiviõli laad (Ida-Virumaa)
- 13.06. – Kehra jaanikuulaat (Harjumaa)
- 13.–14.06. – Haapsalu laad
- 14.06. – jaanikuulaat Raplas, Haljalas (Lääne-Virumaa)
- 14.06. – Türi laad (Järvamaa)
- 17.–23.06. – Muhu päevad (Muhu saar)
- 19.–20.06. – Viimsi laad (Harjumaa)
- 20.–21.06. – XV maarahva laad Vastseliinas (Võrumaa)
- 21.06. – jaanilaat Järva-Jaanis (Järvamaa)
- 23.06. – Avinurme pütilaat (Ida-Virumaa)
- 23.06. – jaanilaat Märjamaal (Raplamaa), Ristil (Läänemaa)
- 24.06. – jaanilaat Raplas
- 26.–28.06. – Pärnu hansapäevad
- 27.06. – XV Harjumaa memme-taadi lustipidu ja IV Harjumaa käsitööpäev Padisel
- 27.06. – jaanilaat Kohilas (Raplamaa)
- 25.–26.07. – Eesti talupäevad Jänedas mõisas (Lääne-Virumaa)

Välismessid

03. – 07.07. "Tendence" Sisustustarbed Frankfurt am Main

08. – 10.07. "Clean Energy Expo" Taastuvenergia, Peking .

KoduMaja

Komandandi 1, 93 812 Kuressaare
Väljaandja: OÜ Saaremaa Raadio
Toimetaja Svea Aavik
e-post: svea@meiema.ee
Reklaamitoimetus,
e-post: kodumaja@meiema.ee fax: 666 1890
Kätlin Laes katlin@meiema.ee tel: 666 1894
Trükk: Kroonpress. Levi: AS Eesti Post Indeks 00894.

Kodumaja ilmub 6 korda aastas: veebruaris, aprillis, juunis, augustis, oktoobris, detsembris. Aastatellimus maksab 55 krooni. Tellimusi saab vormistada aastaringelt, alatest järgmisest lehenumbrist, postkontorites üle Eesti.

Ajalehe Kodumaja toimetusel on õigus kaastöid selguse huvides parandada ja lühendada.

Kõik ajalehes Kodumaja ilmunud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed ning nende reprodutseerimine, levitamine ja edastamine mis tahes kujul on ilma OÜ Saaremaa Raadio kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Oma probleemi kirjeldus koos seminari läbiviimise võimalustega saata aadressil: e-post: kodumaja@meiema.ee või tavapost: Komandandi 1, 93812 Kuressaare, Kodumaja